

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора з наукової роботи

Олександр КОРЧЕНКО

«13» 12 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОДУХІН

«14» 12 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету транспорту, менеджменту і логістики

Тетяна МОСТЕНЬКА

«12» 12 2023 року

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни«Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств
авіаційної та суміжних галузей економіки»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
 Спеціальність: 073 Менеджмент
 Освітньо-наукова програма: Менеджмент

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття (семінари)	Самостійна робота	Форма сем. контролю
Очна:	3	90/3,0	10	20	60	Екзамен 3 с.

Індекс: НДФ-7-073/22-1.3.5.

СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
		стор. 2 з 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» розроблено на основі освітньо-наукової програми та навчального плану НДФ-7-073/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньо-наукова програма «Менеджмент» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

професор кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств
д.е.н., доцент

Анна ОРЕЛ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 073 «Менеджмент» (освітньо-наукова програма «Менеджмент») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 9 від «14» вересня 2023 року.

Завідувач кафедри

Оксана КИРИЛЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Оксана КИРИЛЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № 9 від «17» жовтня 2023 року.

Голова НМРР

Ірина ШЕВЧЕНКО

УЗГОДЖЕНО
Завідувач аспірантури та
докторантури

Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО
«11» 10 2023 року

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни	7
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	8
2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену	8
3. Навчально-методичні матеріали	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні інтернет-ресурси	10
4. Система оцінювання результатів навчання	10
4.1. Засоби діагностики результатів навчальної дисципліни.....	10
4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання	11
4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.....	12

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
	стор. 4 з 13		

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» розроблена на основі Методичних рекомендацій щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Національному авіаційному університеті, затверджених наказом ректора від 01.06.2021 №321/од.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна відноситься до циклу дисциплін з оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності та є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі гуманітарних наук.

Метою викладання дисципліни є: формування у аспірантів системи знань з управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки, що функціонують в умовах невизначеності, а також прийняття рішень для управління науково-дослідними проектами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- методів, способів, механізмів та інструментів управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств;
- закономірностей вибору оптимальних рішень з урахуванням змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки;
- сучасних та перспективних інноваційних методів і технологій для підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки;
- методів вирішення проблемних (нештатних) ситуацій з використанням інтелектуальних систем прийняття рішень;
- розвиток у аспірантів креативного мислення при розв'язанні задач і підготовки проектів інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.

Навчальна дисципліна «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» дає можливість досягти таких **програмних результатів**:

- **ПРН 01.** Здатність застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

- **ПРН 03.** Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

- **ПРН 04.** Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

- **ПРН 07.** Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

- **ПРН 09.** Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати власних наукових досліджень і результати інших дослідників, формулювати та перевіряти гіпотези; формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань з менеджменту підприємств та організацій авіаційної та суміжних галузей економіки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
	стор. 5 з 13		

- **ПРН 10.** Проводити оригінальні наукові дослідження у сфері менеджменту, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики управління підприємствами та організаціями авіаційної та суміжних галузей економіки.

Навчальна дисципліна «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» дає можливість здобути такі **фахові компетентності**:

- **ЗК 01.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 02.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 04.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
- **СК 01.** Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.
- **СК 04.** Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.
- **СК 06.** Здобуття глибинних знань із специфіки діяльності підприємств та організацій авіаційної галузі в умовах поширення та поглиблення міжнародних інтеграційних процесів.
- **СК 07.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у сфері менеджменту підприємств та організацій авіаційної та суміжних галузей економіки в умовах поширення та поглиблення міжнародних інтеграційних процесів.
- **СК 08.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у сфері менеджменту підприємств за допомогою знань з управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств.

Навчальна дисципліна «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» базується на знаннях таких дисциплін: «Міждисциплінарний науковий дискурс в менеджменті транспортних підприємств України», «Проектний менеджмент» та слугує основою для вивчення таких дисциплін: «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки», «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», дисципліни з оволодіння глибинними знаннями зі спеціальностей підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії, дисертаційна робота доктора філософії за напрямом дослідження.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни складається з одного навчального компоненту, який є логічною та завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни.

«Сучасні проблеми та практичні інструменти управління змінами та ризиками інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей».

Інтегровані вимоги:

Знати області теорії і практики управління інноваційною діяльністю авіапідприємств; знати функції, зміни, ризики та напрями управлінської діяльності на авіапідприємстві; знати сутність, функції і види авіапідприємств.

Вміти формувати проект управління діяльності авіапідприємств; вміти оцінювати перспективи застосування наявних інноваційних інструментів на підприємствах авіаційної сфери та суміжних галузей економіки; вміти поділяти внутрішнє та зовнішнє середовище функціонування авіапідприємства та суміжних галузей економіки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
	стор. 6 з 13		

Тема 1. «Особливості управління інноваційною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки».

Сутність і поняття інноваційної діяльності. Інноваційний розвиток підприємства: сутність, напрями, принципи. Схема вибору напрямків інноваційного розвитку. Управління вибором напрямків і варіантів інноваційного розвитку підприємства. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства. Комерціалізація та форми передачі технологій на ринку інновацій.

Тема 2. «Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками».

Бізнес-моделі та стратегії в умовах ризику та невизначеності. Оцінка впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на діяльність підприємств в умовах ризику. Стратегічний інноваційний розвиток підприємства. Етапи інноваційної стратегії підприємства. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Проектне управління інноваціями на підприємстві. Фінансово-економічні критерії ефективності інвестиційних проектів.

Тема 3. «Інноваційний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки».

Сутність інноваційного потенціалу авіапідприємства. Елементи інноваційного потенціалу авіапідприємства та суміжних галузей. Інноваційний потенціал та інноваційна активність. Оцінювання інноваційного потенціалу авіапідприємства. Методика комплексного оцінювання інноваційного потенціалу авіапідприємств та суміжних підприємств економіки. Методи прогнозування: аналітичні методи; ймовірнісні методи; інтуїтивні методи; конвергентні технології прогнозування.

Тема 4. «Ризики та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки».

Суть ризиків та особливості їх прояву в інноваційній діяльності авіапідприємств. Чинники формування ризиків в інноваційній діяльності авіапідприємства. Методи аналізу ризику при оцінюванні доцільності інноваційних проектів.

Тема 5. «Державна підтримка інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система».

Мета і принципи державного регулювання інноваційної діяльності. Форми і методи державного регулювання інноваційної діяльності. Інституційне забезпечення підтримки інноваційної діяльності в Україні. Складові національної інноваційної системи та рівень їх розвитку в Україні. Структура національної інноваційної системи. Передумови і проблеми створення національної інноваційної системи в Україні. Зарубіжний досвід формування національних інноваційних систем.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
			стор. 7 з 13

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.2. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СР
1	2	3	4	5	6

«Сучасні проблеми та практичні інструменти управління змінами та ризиками інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей»					
		3 семестр			
1.1	Особливості управління інноваційною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	17	2	2 2	11
1.2	Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками	18	2	2 2	12
1.3	Інноваційний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	18	2	2 2	12
1.4	Ризики та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	17	2	2 2	11
1.5	Державна підтримка інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система	17	2	2	11
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	5	-	2	3
Усього за 3 семестр		90	10	20	60
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		Лекції	СР
1	2	3	4
1.1	Особливості управління інноваційною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	2	5
1.2	Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками	2	5
1.3	Інноваційний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2	6
1.4	Ризики та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2	6
1.5	Державна підтримка інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система	2	6
Усього за 3 семестр		10	28
Усього за навчальною дисципліною		10	28

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
			стор. 8 з 13

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		Практ. заняття	СР
1	2	3	4
1.1	Особливості управління інноваційною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	2 2	5
1.2	Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками	2 2	6
1.3	Інноваційний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2 2	6
1.4	Ризики та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2 2	6
1.5	Державна підтримка інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система	2	6
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	3
Усього за 3 семестр		10	32
Усього за навчальною дисципліною		10	32

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота аспіранта, її зміст та обсяг

№ з/п	Зміст самостійної роботи аспіранта	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		СР	
1	2	3	
1.1	Опрацювання лекційного матеріалу	28	
1.2	Підготовка до практичних занять	29	
1.3	Підсумкова семестрова контрольна робота	3	
Усього за 3 семестр		60	
Усього за навчальною дисципліною		60	

2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються професором кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, д.е.н., доцентом Орел А.М. та затверджуються протоколом засідання кафедри, та доводяться до відома здобувачів вищої освіти.

1. Як в українському законодавстві окреслюється поняття «інновації» та «інноваційна діяльність» і як вона пов'язана з діяльністю підприємств.
2. Чому інноваційна діяльність часто ототожнюється з науковою або науково-дослідною діяльністю?
3. Дайте характеристику основним напрямкам інноваційного розвитку діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей в сучасній економіці.
4. Що таке інноваційна діяльність на підприємстві і чому вона є важливою для успіху підприємств?
5. Наведіть основні чинники, що впливають на появу ризиків в інноваційній діяльності

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
		стор. 9 з 13	

авіапідприємств та суміжних галузей економіки?

6. Оцініть перспективи застосування наявних інноваційних інструментів на підприємствах авіаційної сфери та суміжних галузей економіки.
7. Охарактеризуйте внутрішнє та зовнішнє середовище функціонування авіапідприємства.
8. Управління змінами та вибір напрямків і варіантів інноваційного розвитку підприємства.
9. Інформаційна база ризику для оцінки рівня змін інноваційного розвитку підприємства.
10. Визначте основні стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками.
11. Наведіть приклади бізнес-моделей та стратегій в умовах ризику та невизначеності.
12. Дайте оцінку інноваційного впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на діяльність підприємств в умовах ризику.
13. Проектне управління інноваціями на підприємстві.
14. Фінансово-економічні критерії ефективності інвестиційних проектів.
15. Інноваційний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.
16. Елементи інноваційного потенціалу авіапідприємства та суміжних галузей. Інноваційний потенціал та інноваційна активність.
17. Методика комплексного оцінювання змін інноваційного потенціалу авіапідприємств та суміжних підприємств економіки.
18. Методи прогнозування: аналітичні методи; ймовірнісні методи; інтуїтивні методи; конвергентні технології прогнозування.
19. Ризики та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.
20. Чинники формування ризиків в інноваційній діяльності авіапідприємства.
21. Методи аналізу ризику при оцінюванні доцільності інноваційних проектів.
22. Охарактеризуйте державну підтримку інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система.
23. Інституційне забезпечення підтримки інноваційної діяльності в Україні та ризики впливу.
24. Складові національної інноваційної системи та рівень їх розвитку в Україні.
25. Зазначте передумови і проблеми створення національної інноваційної системи в Україні.
26. Зарубіжний досвід формування національних інноваційних систем.
27. У чому проявляється інноваційна функція ризику?
28. Розкрийте суть організаційного та функціонального забезпечення управління ризиками інноваційної діяльності.
29. У чому полягає суть процесу управління ризикозахищеністю інноваційної діяльності?
30. Що включає у себе керована та керуюча система управління змінами та ризиками інноваційної діяльності?
31. Розкрийте зміст та особливості прояву управлінських функцій, що використовуються в інноваційній діяльності.
32. Сформуйте правила поведінки менеджера при підготовці і реалізації інноваційних проектів в умовах ризику та нестабільності.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки» використовуються такі методи навчання:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
			стор. 10 з 13

- Системний підхід у навчанні та проведенні наукових досліджень з урахуванням тем дисертаційних робіт та наукових інтересів здобувачів вищої освіти (аспірантів).
- Синергетичне поєднання освітньої та наукової складових під час підготовки аспірантів.
- Проблемно-орієнтований стиль викладання.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Базова література

1. Гудзь О.Є., Стрельнікова С.Ю. Управління стратегічними змінами: навч. посіб. Львів: «Галицька видавнича спілка», 2021. 200 с.
2. Управління на повітряному транспорті. Функціональні та техніко-економічні аспекти: навч. посіб. / Дем'янчук В.С., Борець І.В., Варикаша О.С., Майкова Е.В. Київ: НАУ, 2019. 236 с.
3. Копитко М.І. Управління інноваціями: навч. посіб. для самос. вивч. дисц. у схем. і табл. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
4. Радько О. В., Мельник В.Б. Процеси та системи управління якістю в авіації: навч. посіб. Київ: НАУ, 2020. 188 с.
5. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

3.2.2. Допоміжна література

6. Гуріна Г.С. Розвиток експортного потенціалу підприємств авіаційного комплексу України: монографія. Київ: Автограф, 2019. 132 с.
7. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підруч. Київ: Кондор, 2019. 334 с.
8. Маслак О.І., Коломицева О.В., Гришко Н.Є., Яковенко Я.Ю. Конкурентоспроможність бізнес-моделей авіаційних підприємств: інноваційний аспект. *Збірник наукових праць ЧДТУ*, 2021. Вип. 62. С. 45-52.
9. Приймак Н.С. Управління стратегічними змінами на підприємствах: теорія та практика. Дніпро: Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», 2020. 543 с.
10. Шапінко В.О., Помозова О.В., Іжевський П.Г. Механізм прийняття управлінських рішень в сфері інноваційного розвитку підприємства. *Modern Research in World Science: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 28-30 листоп. 2022 р. Львів, 2022. С. 1730-1733.*

3.3. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Державної авіаційної служби України. URL: <http://www.avia.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua>
3. Офіційний сайт ДП МА «Бориспіль». URL: <https://kbp.aero>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: http://www.me.gov.ua/RozvitokMalogo_ISerednogoPidprimnitstva
5. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
6. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua/>
7. Офіційний сайт ПАТ «Міжнародні авіалінії України». URL: <https://www.flyuia.com>

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Засоби оцінювання результатів навчальної діяльності

Діагностика навчальних досягнень аспірантів здійснюється шляхом обов'язкового виконання аспірантами таких видів початкової діяльності:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
	стор. 11 з 13		

- поточний контроль здійснюється шляхом оцінки роботи здобувача на контактних заняттях, підготовлених наукових статей, виступів на наукових конференціях та інших публічних заходах, виконання науково-дослідницьких завдань тощо;
- підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену з урахуванням накопичених балів поточного контролю.

4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання

4.2.1. Оцінювання навчальної роботи аспіранта здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
«Сучасні проблеми та практичні інструменти управління змінами та ризиками інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей»	
Виконання завдань на практичних заняттях (на знання теоретичного матеріалу, розв'язання задач) 7 б. х 9 занять	63 (сумарна)
Підсумкова семестрова контрольна робота	13
<i>Поточна оцінка</i>	80
Всього за навчальною дисципліною	80
Екзамен	20
Підсумкова рейтингова оцінка	100

4.2.2. Переведення підсумкової рейтингової оцінки в балах в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2023
		стор. 12 з 13	

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.2.3. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.

4.3.1. Критерієм успішного проходження аспірантом оцінювання є досягнення ним мінімальних рівнів оцінок за кожним запланованим видом навчальної діяльності.

Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну оцінку (за національною шкалою) відповідно до даних табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Підсумкова семестрова контрольна оцінка	Поточна оцінка	
57-63	12-13	72-80	Відмінно
47-56	10-11	60-71	Добре
38-46	8-9	48-59	Задовільно
менше 38	менше 8	менше 48	Незадовільно

4.3.2. Аспірант допускається до виконання підсумкової семестрової контрольної роботи за умови наявності у нього поточної рейтингової оцінки величиною не менше 60% максимальної поточної рейтингової оцінки.

Слід мати на увазі, що отримання аспірантом лише мінімальних оцінок за виконання окремих видів навчальної роботи з певного компоненту дисципліни може виявитися недостатнім для отримання допуску до виконання підсумкової семестрової контрольної роботи та потребуватиме виконання ним додаткового індивідуального завдання, захистити його з позитивною оцінкою в балах, яка буде додана до поточної рейтингової оцінки.

4.3.3. До екзамену аспірант допускається за умови отримання позитивних (за національною шкалою) контрольних рейтингових оцінок.

У разі отримання незадовільних контрольної чи екзаменаційної рейтингових оцінок аспірант повинен повторно пройти відповідний контроль в установленому порядку. При повторному його проходженні максимальна величина рейтингової оцінки в балах не повинна перевищувати максимальне значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

(Ф 03.02-01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
	БАД	14.12.23	Робітєвська О.С.		

(Ф 03.02-02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1	Орен І.		14.12.23	

(Ф 03.02-04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Терещук О.В.	28.09.24	Терещук О.В.	адекватна стану об'єкта аудиту на 10.09.24

(Ф 03.02-03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02-32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				